

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Ploitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 31.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre — — — — 24 k.
Félévre — — — — 12 k.
Negyedévre — — — — 6 k.
Egy órára — — — — 2 k.
— Egyes szám ára 3 fillér. !

Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünne-
pnapok kivételével mindennap
4 óráig 5 óráig.

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam 24. szám.

Csütörtök, január 30.

Felhívás előfizetésre.

Az új esztendő beköszöntésével a Délvidék legrégebb magyar lapja a „Torontal” negyvenkettedik évfolyamát kezdi meg.

Ez a közel félszázados mult a lap erejét, olvasóközönségének szeretetét és bizalmát tanúsítja, amiért is nincs szükségünk nagyhangu szölamokkal a közönség elé állni, hanem egyszerűen fölkerjük, hogy előfizetésével továbbra is támogassa lapunkat.

Lapunk eddigi hagyományaihoz hiven a liberális haladás buzgó munkása marad továbbra is s gyors, pontos és hű hírszolgáltatást nyújt a közönségnek.

Előfizetési díj:

Egész évre 24 kor.
Félévre 12 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egy hónapra 2 kor.

A „Torontal” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hatalmi törekvés.

— jan. 30.

A kormányelnök beszéde találó éllel jelezte az ellenzék mai egész akcióját — hatalmi törekvésnek. A naponként változó elvek, a folyton-folyvást való színváltoztatás egyedüli oka ez csupán. A szent, a rendíthetetlen, a mély meggyőzések — milyen változók. Más lesz a pártérdek s a meggyőződés ahhoz alkalmazkodik. Naiv lelkek azt hiszik, hogy a politikus egy eszme embere, amelyért kész mindig helytállani s amely mellett kitart. Ócska, elavult elvek! Konzervatív felfogások ezek!

A haladó kor szelleme mást kíván. Haladni kell a meggyőzésekben; haladni a politikusnak is. Haladni az érvényesülés útján — és a hitehagyásán. Ez az Apponyi-féle közéleti tisztaság! Ez az ő kényességük. Ez az ő nemességük. Ez az ő idealizmusuk igazi veleje.

Nem az ember áll az eszme szolgálataiban, — Apponyiék pályája ezt tanítja — hanem az eszmék, az elvek állanak a politikus érvényesülésének szolgálatában. Ambíciójának eszközei, melyeket a helyzet szerint változtat.

Ez az Apponyiak és Andrásnyak etikájá.

Felzudul a közvélemény a hatvanhetes irány ellen? Ügyvédeivé lesznek a hangulatnak s támadói annak a politikának, amelynek azelőtt „igazi” képviselőiként szerepeltek.

Keletkezik egy radikális áramlat? Védelmek s támadják azt a konzervatív irányt, amelyet azelőtt egyedül „nemzeti” irányként ünnepeltek.

Annak az Andrásnyak a politikája az, aki egyszer lelkesedik az államosi-

tásért, máskor ellenzi azt. Azé az Apponyi, aki ultramontán létére képes volt a népszerűség érdekében hirdetni a polgári házasságot — s természetesen kimagyarázta utólag, hogy félreértette. Ő a polgári házasságot nem óhajtja kötelezőnek. És a következetességét, az elvhűséget sem. Ezeket is fakultatíveknek óhajtáná.

Hatalmi törekvések. Mindannyian hatalmi törekvések.

És ezek az emberek oly türelmetlenek mások meggyőződésével szemben; az ő tavalyi meggyőződésekkel szemben! Hiszen akármerre néznek, akármiről beszéljenek, alig van elv, amelyet támadnak, olyan, amely egykor nem volt az övék. Az államosítást az alkotmány sirjának tartják, — évtizedeken át küzdött érte Apponyi. A házszabályrevízió, a szólásszabadság sirjának, — senki sem bizonyította be szükségességét jobban Andrásnyánál. Az adóreformot rettenetesnek tartják, — ők csinálták. Az ostromállapotról szóló törvény zsarnokság, — hiszen hogy ők is efélet akartak, azt: elfeledték...

Mindent megtámadnak, amit egykor helyeseltek. Mindent hibáztatnak, amit egykor védelmeztek. Páratlan cinizmussal állanak a nemzet elé és azzal a türelmetlenséggel, ami csak annál természetes, akinek egy meggyőződése van. Aki mindig ugyanazon meggyőződéstől áthatva, küzd érte egy életen át, az lehet türelmetlen ellenfelei iránt. Mert az nem tudja elképzelni, hogy valaki hogy lehet más véleményen. Egyoldalú az ily fenyegetés, de jóhiszemű. Akinek azonban minden évben más meggyőződése van: az nagyon jól el tudja képzelni, hogy ellenfelei hogyan gondolkoznak. Ugy t. i. ahogy ő maga tavaly gondolkozott. Ha ez „szégyen” és „gyalázat” — szabad-e ezt éppen neki mondania?

Mikor Pulszky Ferenc az emigrációban egy emigráns társával összeveszett s a dolog párbajra került, Pulszky ellenfelén az a kabát volt, amelyet neki éppen ő ajándékozott. Elhangzott a vezényszó, de Pulszky letette pisztolyát: „csak nem lövöm meg — ugymond — a saját kabátomat!

Az ellenzék folyvást ezt teszi. A saját — tavalyi meggyőződéseit lövöldözi.

Mi e kérdést nem fogjuk fel tulságos tragikusan. Etikájukkal régen tisztában vagyunk. Mi rajtuk már rég nem csodálkozunk. Hiszen a régi meggyőződésükhöz bizonyára csak azért lettek hűtelenek, hogy majd azokhoz ismét visszatérjenek. Régi hűveik nagy része jól tudja ezt s azért nem követi. Nem lett hűtelen hozzájuk. Csak az idényi meggyőződésüket nem osztja; de osztja a tavalyiakat. És —

amint vezéreit ismeri — tudja, hogy elérhető az idő, amikor ismét az lesz az ő meggyőződésük.

Hát megvárja az időt.

El kell tenni azt a tavalyi divatos kalapot, nem szabad eldobni. A hölgyek szeszélye változó. Jövő évben könnyen divattá lesz megint.

S a mi ellenzékünk szemében az elv és meggyőződés épp piperecikkek, amely paradónak jó csupán s amely divatok szerint változik.

A jó színész hálás szerepeket keres. Minél ellentétebbeket, annál nagyobb a hatás.

A vidéki kis színész pedig minden kínálkozó szerepet játszani kénytelen.

Tegnap még Hamlet, ma Goldstein Számi csupán.

Menetke! . . .

HIREK.

— **Kalazanti József emléke.** A nagybcskerekai községi katolikus főgimnázium ifjúsága február hó 2-ikán délelőtt fél 11 órakor a városi tornacsarnokban Kalazanti Szent József, a kegyes tanítórend alapítójának tiszteletére Mozart-ünnepélyt rendez. Belépődíj: Ülőhely 1 korona, állóhely 60 fillér, deákjegy 20 fillér. A tiszta jövedelmet a főgimnáziumi kongregáció könyvtár-alapjához esatolják. Tekintve a jótékonyt, felülfizetéseket köszönettel fogadják. Jegyek kaphatók Ambrusztér Sándor főgimn. tanárnál és a pénztárnál. Az ünnepély műsora a következő:

1. Benedictus a B-dur miséből. Előadja az ifjúsági ének- és zenekar. 2. Mind-szenti G.: Mária mennybemenetele. Szavalja Selymessy Attila II. o. t. 3. Duo. E-mol: a) allegro; b) Tempo di Menuetto; előadják: hegedűn Láng Imre VII. o. t., zongorán ifj. Králik László VII. o. t. 4. Riesz G.: A megváltás titka. Szavalja Brezsovszky László VIII. o. t. 5. Trio. C-dur: a) andante cantabile; b) allegro; előadják: hegedűn Beck György V. o. t., zongorán Kovács Béla V. o. t. zongorán ifj. Králik László VII. o. t. 6. Ünnepi beszéd. Tartja Ambrusztér Sándor főgimnáziumi tanár. 7. Nyitány. Előadja az ifjúsági zenekar.

— **Óltárgyleti ájtatosság.** Holnap este 6 órakor óltárgyleti ájtatosság lesz, amely alkalommal a következő művek adatkak elő: 1. „Fantom ergo”, „Genitori” choraliter. 2. Hama I. „Adoro te devoto” négy szólamu férfiak. 3. Rameau I. „Religioso” fuvolán előadja: Ujházy Lajos orgonakísérettel.

— **Népies előadás.** A német nyelvbeli szövetkezeti házban tegnap ismét hasznos népies előadás volt. Klug György segédlelkész a kultúregyesület képeivel és vetítógépével az alkohol káros hatásairól tartott előadást, ismertette annak pusztításait s intve az embereket az alkohol fogyasztásától. Utána még az Aldunáról is tartott előadást a buzgó előadó, vetített képekkel is illusztrálva az Alduna nevezetességeit. Az előadás nagy számú hallgatóság jelent meg, amely elismerő tapsokkal adózott az előadónak.

— **Koszorúmegváltás.** Helmbold Károly és neje id. Liptay István elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén 20

koronát adományozott a nagybeeskereki árvaháznak. Az adományért ezton mond köszönetet az árvaház elnöksége.

— **Ezüstlakodalom.** Torontálvármegye egyik régi, érdemes hivatalos szolgálója, Urbán István főispáni hivatali hajdu ezüstlakodalomát ünnepelte meg a hó 28-ikán kedden feleségével Dankov Máriával, a messze vidéken ismert és a hivatalos főispáni ebédek kitűnő szakácsnőjével. Az ezüstlakodalom alkalmából a rom. kath. plébánia-templomban mise volt, amikor Magyar Pál pápai kamarás apátplébános szép beszéd kíséretében áldotta újra meg a boldog házasságot.

— **Fehérben.** Az idén másodszor terítik ráuk a tél fehér leplét. Mintegy két heti sár, locs-pocs után ma reggel ismét megindultak a fehér hópelyhek s a kemény hideg dacára sűrűn szállingóztak a földre, úgy, hogy csakhamar fehér lett minden s a barna piszok után megint derűs fehérben csillog a világ. Csak az a kérdés, hogy meddig? Mert ha holnapra megint lecáfolja az idő téli énekünket, akkor igazán nem merünk már hirt adni a télről és a ritka téli eseményekről. De reméljük, hogy most egy ideig mégis csak lesz részünk a téli derűből is.

— **Katonák a templomtornyokban.** A temesvári hadtestparancsnokság e hónap 17-ikén a csanádi püspöki hatósághoz átiratot intézett, mely szerint a csanádi egyházmegyében, kivált pedig annak sik vidékein, hadgyakorlati és haremüveleti szempontokból gyakran szükség lehet arra, hogy a katonai csapatok a templomtornyokból egymással jelet váltsanak. A hadtestparancsnokság a püspöki hatóság elvi hozzájárulását, illetőleg intézkedését kérte arra nézve, hogy az arra kirendelt katonák a templomtornyokba hatolhasseanak és onnan a szükséges katonai jelzést végezzék. Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök most megjelent II. számú körlevelében utasítja a plébánosokat, hogy az e végből jelentkező katonáknak a templomtorny megszállását esetrel-esetre akadály nélkül engedjék meg. A katonai hatóság intézkedett arra nézve, hogy a katonák ily alkalmaknál az istentiszteletet semmiképpen se zavarják. A katonai hatóságok átirata folytán a magyar püspöki karnak most tartott tanácskozásán is szóba került ez a kérdés és a püspöki kar az egész országra nézve hasonlóan döntött, mint a csanádi püspök a maga egyházmegyéje területén. Hasonló intézkedés történt már újabban az országos földmérést végző kataszteri és háromszögölő mérnökökre nézve is.

— **A filharmónikusok farsangi estélye.** A nagybeeskereki filharmóniai egyesület, amely oly sok kellemes estét nyújtott már farsang utólján Nagybeeskerek szórakozni vágyó közönségének, tradícióhoz híven, az ideai eszende, kevésbálu, élettelen farsangot is ő fejezi be a szokásos farsangi vigestélylyel. A vigestélyt február 4-ikén este tartják meg a kaszinóban. A kabaré-előadásra, amely a legújabb divatos budapesti kabaré-számokból áll, már hetek óta szorgalmasan készül a rendezőség s a próbák után itélve, aligha volt még olyan sikerült, kacagtató műkedvelő-kabaré Beeskereken, mint ez lesz. A rendezőség ezton is tudatja a közönséggel, hogy a műsor számai legnagyobb részét a Steinhart-orfeum legújabb slágerjei lesznek, természetesen kiválogatva annak diszkréttebb, műkedvelők által is előadható darabjait. A végleges műsort legközelebb állítják össze.

— **Megnyílt a városi jégpálya.** A városi jégpálya, amelyet legutóbb alig két napig használhatott a közönség, most ismét megnyílt s mártól kezdve megint vidám és eleven élet költözik a Széchenyipartra, ahol a jégpálya van. Hisszük, hogy ha már tél van, ezuttal tovább fognak iringálni a sima jégükrön a korecsolázók, mint multkor.

— **A zombolyai szabadliceumból.** Mint Zombolyáról jelentik lapunknak, a kultúregyesület ottani szabadliceumában febr. hó 2-ikán Balla Gábor polgári iskolai tanár tart előadást Babilonia történetéről vetített képekkel.

— **Parasztbál** címmel f. évi február 1-én a nagybeeskereki református egyház jótékony céljaira a kaszinó termeiben tartandó táncmulatság, mely Nagybeeskerek város és vidéke közönségének egyetlen nagyobb szabású farsangi mulatsága lesz ez évben, igen látogatottnak és a sok különböző szebbnél szebb népviselet bemutatásával nagyon fényesnek és látványosnak is ígérkezik. A táncmulatság sikere érdekében Ákosfalvi Szilágyi Lajos kir. törvényszéki bíró egyházi főgondnok s a rendezőség erősen buzgólkodnak. A táncmulatság este 9 órakor kezdődik s a zenét Zubán Dezső verseczi híres zenekara szolgáltatja.

— **Pintérek művészestélye.** Pintér Imre kis művészgárdájával ismét Nagybeeskerekre jön s itt művészestélyt rendez a városi színházban február 8-ikán. A gárda primadonnája most is Parlagi Vilma, aki csupa új dolgokkal lép sorompóba a sikerért, valamint ő kreálja a főszerepeket is a színpadi apróságokban Szemere Gyula szalonkómikussal, míg a zongoránál Czeglédi Gyula ül, ki a kíséreten kívül egy-két saját szerzeményével szintén helyet kér magának a műsoron, amely szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy egy fiatal leányok, mint a diákság végighallgathassa s amelyből egyelőre kiemeljük a következő aktualitásokat: Hogy lett Tisza elnök?... Háboru lesz! Főpróba akadályokkal, stb. Jegyek a színlapon jelzett helyen válthatók előre.

— **Szakértelemmel és ízléssel összeállított műsört mutat be esütörtökön és pénteken az Apolló-Bioskop.** A bemutatásra kerülő képek közül a „Vén keeske is megnyalja a sőt” című amerikai vigjáték fog derűtséget kelteni s a legmögörvább embert is nevetésre bírni. A „Fiatal és öreg” című 3 felvonásos drámai színmű, melynek női főszerepét a szépségéről és csodás játékaról ismert Henny Porten játssza, dominálja a műsört, amelynek minden egyes száma a kinematográfia valóban sikerült alkotása.

— **A vasutasok arképes igazolványa.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától veit közlés szerint a vasuti alkalmazottak nejei és gyermekei, továbbá a vasuti nyugdíjasok és ezek nejei és gyermekei által használt vörös színű arképes igazolványok helyébe 1913. január hó 1-től kezdődőleg új igazolványok adatkak ki. Mint-hogy azonban az idő rövidege folytán az új igazolványok kiállítására az 1912-ik év folyamán már meg nem történhetik, az 1912-ik évre kiállított vagy érvényesített hasonló igazolványok minden külön érvényesítés nélkül 1913. évi március hó 31-ig használhatók. Az új igazolvány kiállítását kezelési illeték fejében igazolványonként egy korona értékű m. kir. postai értékjegynek és új arképnek beküldésével 1913. év március hó végéig kell kérni, mert ezen az időponton túl a régi igazolványok még abban az esetben sem használhatók, ha azok az 1913. évre érvényesítve is vannak. A nyugdíjasoknak saját maguk és családtagjaik részére az igazolvány kiállítását attól a hivataltól kell kérni, ahol nyugdíjuk folyósíttatik. A magyar vasutakra kiadott kékszinű arképes igazolványok továbbra is használhatban maradnak s így azokat az 1913. évre lehetőleg 1912. év végéig érvényesíttetni kell.

— **Az alkoholista drámája.** Véres dráma játszódott le a buziási járásban fekvő Temesujlak községben. Egy részeges parasztember revolvermerényletet követett el a szeretője ellen, majd maga ellen fordította a fegyvert, két golyót röpített a hasába s ezton egy eperfára felkötötte magát. Mindez egy pár perc alatt történt. A borzalmas falusi tragédiának igen egyszerű előzményei voltak. Musát Vazul harminenegy éves földmives a község egyik ösmert és hírhedt alkoholistája volt. Folyton ivott s geromba és brutális volt az ismerőseivel és a családjával. Musát évek óta közősháztartásban élt szeretőjével, Groza Máriával. A veszekedés és családi perpatvar napirenden volt köztük s azt mondták a szomszédok, hogy egy izben a részeg Musát Vazul így nyilatkozott:

— Egyszer mégis megölöm azt az asszonyt!

Ugy látszik, Groza Mária sejtette,

hogy mi vár rá s elhagyta a részeges embert. Tegnapelőtt reggel fél nyolc óra után Groza Mária egy idegen kisleány társaságában végigment a főutcán. Hirtelen elébe állt a szeretője, Musát Vazul s e szavakkal:

— Most meghalsz! — egy forgópisztolyból egy lövést intézett a megrémült nő felé. A golyó csak könnyű sérülést okozott, de Groza Mária az ijedtségtől összeesett és elájult az idegen kisleány is, aki az asszonyval volt. Musát erre nagyon megrémült, azt hitte, hogy mindkettőt megölte s félelmében, hogy a hatóság elé kerül, — amelyvel pedig már sok dolga volt — maga ellen fordította a fegyvert s még kétszer elsütötte. Mindkét golyó a hasába furódott. Ekkor vértől borítva bevánszorgott a háza udvarára s egy terebélyes eperfára felkötötte magát. Pár pillanatig függött a fán s mert nem volt ereje a zsineget elég erősen megkötöni, a kötél feloldódott s az öngyilkos a földre esett. Mire a szomszédok előkerültek, Musát már meghalt.

— **Egy fillér miatt.** Temesvárról jelentik: Magyar Pál harminceves józsefvárosi napszámos tegnap este együtt tért haza lakótársával, Horvát Jánossal a Bégabalsor 44. szám alatt levő közös lakásra. Korcsmából tértek haza és mindketten jókedvűek voltak. Otthon egy fillér miatt összeszólkoztak, mert Magyar kitétt az asztalra egy kétfillérest és azt Horvát kicsérélte egy egyfillérest. A veszekedésből dulakodás támadt és Horvát balat ragadva hatalmasat vágott Magyar fejére. A szerencsétlen embert életveszélyes sérülésével a közokrházba szállították, míg Horvátot a rendőrség letartóztatta.

— **Életunt legény.** Magyarosernyéről jelentik: A községhez tartozó Sándortanyán Szabó Sándor 18 éves legény kedden felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5–7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeeskereki fióka minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Irodalom.

(*) A „Darvin”. Dr. Fülöp Zsigmond ily című népszerű természettudományi folyóiratának január 15-iki számában Nordenskjöld, a híres svéd sarkutazó érdekes cikkben foglalja össze az újabb sarkkutatók eredményeit. Még érdekesebb egy amerikai tudós, Huntington-nak a cikke, aki a kaliforniai óriásfák évgyűrűi alapján kimutatja, hogy a történelmi idő folyamán száraz és nedves időszakok váltották föl egymást s hogy ezek az éghajlatváltozások voltak a nagy történelmi események főokozói. Az egyes rovatok: A technika haladása. — Az orvostudomány haladása. — Krónika. — Különlék — stb. ügyesen tájékoztatnak a különböző tudomány-ágak haladásáról.

A „Darvin” előfizetési ára félévre 5 kor; kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 60 alatt van. Mutatványszámot szívesen küldenek.

(*) **A Katholikus Szemle** januári füzeté a következő tartalommal jelent meg: A királyi trónörökös rendje az Árpádok korában. Fraknoi Vilmos. Földrajzi szemle. Platz Bonifác dr. A keleti protektorátus. Kőszeghy Mihály dr. Téli műkiállítások. X. A hét szentség könyve. Költemény. Harsányi Lajos. Zeneművészeti Szemle. Járosy Dezső. Színházi szemle. b. j. Külföldi folyóiratok szemléje. Magyar folyóiratok szemléje. gd. — Könyvismertetések és bírálatok: Dedek Crescens Tu me sequere. Ism. Tarczai György. Czirbusz Géza A nemzeti művelődés geografiája. Ism. gd. Köth S. J. Wilh. Em. von Ketteler. Ism. Némethy Ernő. Klug Ein Sonntagsbuch. Ism. Tóth Tihamér dr. Krüger Aladár Orgonaszó. Ism. Tordai Ányos dr. Benson A világ ura. Ism. gd. 1. Orbán Dezső A gyöngyosoros Diana. 2. Williamson Az aranyesőnd. Ism. szj. Toma István A zenélő óra. Ism. Gye. Bernát István 1. A nemzeti erő forrása. 2. Agrárius törekvések. 3. Az általános választójog eredményei. Ism. Jehlicska Ferenc dr. 1. Albrecht Gott mit uns. 2. Dwight Das Himmelsbrot. Ism. P. Böle Kornél.

TÁVIRATOK

Uj háboru előtt.

A béketárgyalások megszakadtak. — Felmondják a fegyverszünetet. — A török válaszcikk. — Az új törökök kiáltványa. — Az ellenfelek hadereje. — Külügyminiszterünk tanácskozásai. — Románia harera készül. — Olasz fenyegetés. — Árasés a tőzsdén.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma már közvetlenül az új háboru kitörése előtt állunk. Miatán az új török kormány válaszára eleve tudják a szövetségesek, hogy az Drinápoly és az aegai tengeri szigetek dolgában elutasító lesz, a londoni bolgár delegátusok a válaszát nyújtása előtt megszakították a béketárgyalásokat, a bolgár kormány pedig utasította a hadvezetőséget, hogy a fegyverszünetet mondja fel. A helyzet illetően alakulása mellett a háboru újból való kitörése elkerülhetetlennek látszik, úgy lehet, hogy még e héten megint elkezdődik a nagy megszállás.

Mai jelentéseink a következők:

A béketárgyalásokat megszakították.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az összes jelentések megerősítik, hogy a londoni békedelegátusok a béketárgyalásokat megszakították.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Tegnap késő este a lapok rendkívüli kiadásban közölték, hogy a londoni béketárgyalások megszakadtak. A hírt a lakosság egykedvűen fogadta és semmi izgalom nem nyilvánult. A nemzeti védelmi bizottság országos gyűjtést indított a hadi költségek fedezésére s följánlotta közreműködését a kormánynak az esetleges párturlódások elsímitására.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A londoni török békedelegátus Resid pasa távirati uton választ kért a török kormánytól további teendői iránt. A válasz már megérkezett, de ezt nem publikálták.

A fegyverszünet felmondása.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: A minisztertanács határozata alapján a kor-

mány utasítást küldött a főhadiszállásra Szavov főhadvezérnek, hogy a fegyverszünetet mondja fel.

A török válaszcikk.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonba érkezett konstantinápolyi távirat szerint Mahmut Sefket pasa kijelentette, hogy a kormány holnap adja át a nagyhatalmaknak a porta válaszcikkjét. A válasz — ugyanó a nagyvezér — olyan lesz, hogy azal ellenségeink is beérhetik, de ha e reménységünk nem teljeseedik, jöjjön, aminek jönnie kell.

Az új törökök kiáltványa.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Az új török komité kiáltványt intézett a török birodalom lakosságához, amelyben ismertette a helyzetet és a fordulatot, a többek között ezeket mondja: Hét évszázad óta nem forgott hazánk olyan vesztélyben, mint ma. E vesztélyben kötelességünk elődeink örökét, hazánkat, hitünket becsülettel megvédeni. Ha ezen kötelességünket nem teljesítjük, utódaink és a történelem megátkoz bennünket. Végleg elhatároztuk, hogy Drinápolyra és az aegai tengeri szigetekre vonatkozó ottomán szuverenitásunkat fenntartjuk és az ellenségeink által megszállt többi területeken jogainkat, nemzetiségünket, hitünket erősen megvédelmezzük. Felszólítunk minden ottomán embert, hogy segítsenek nekünk ebben a nagy küzdelemben s mi szívesen ragadunk meg minden felénk nyújtott kezét a haza segítségére.

A harcolók hadereje.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Megbízható katonai forrásból jelentik: A balkáni szövetséges államoknak összes Thráciában levő hadereje 285 ezer ember, amelyből Csataldzsánál 125 ezer bolgár van. Törökország hadereje Csataldzsától Konstantinápolyig menő területen 150 ezer ember, Gallipólnál 40 ezer ember és Drinápolytól 30 ezer ember. Tartaléksereg van a Márvány-tenger és Kis-Ázsia partjain 12-12 ezer ember, a Fekete-tenger partján 25 ezer ember, úgy, hogy a török haderő 270 ezer emberből áll.

A párisi Matin a cáfolatok ellenére is föntartja azt az értesülését, hogy a török hadsereg állapota nem a legkedvezőbb. A lap azt jelenti, hogy Csataldzsánál a török csapatok között Nazim pasa megölése miatt folytonos esetpáték vannak. Értesülése szerint ezekben a harcokban 42 tisztet és 172 katonát öltek meg. Azt is mondja a lap, hogy a csapatoknak csak 20%-a van az új törökök mellett.

Külügyminiszterünk tanácskozásai.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Berchtold gróf közös külügyminiszter tegnap délután hosszas tanácskozott a török és az orosz nagykövettel.

Románia harera készül.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, a román kormány behívta az 1904-13. évi korosztályok tartalékosait. A behívókban utasítja a tartalékosokat, hogy készenlétben legyenek, hogy mozgósítás esetén azonnal bevonulhassanak.

Olasz fenyegetés.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Milánóból sürgönyzik:

a Corriera della Sera jelenti, hogy Olaszország kénytelen fegyverrel beavatkozni a balkáni konfliktusba, mihelyt Románia megszállja Dobrudzsát. A milánói lap jelentése különböző kombinációkra ad alkalmat.

Francia pilóták a szerb hadseregben.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból jelentik, Vedrinez, a híres francia aviatikus és fivére a szerb kormány meghívására a harcra utazik, hogy megvizsgálja a szerb hadsereg repülőgépeit s esetleg azoknak vezetését átvegye.

Árasés a tőzsdén.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A béketárgyalások megszakítása és a fegyverszünet felmondásának a híre kedvezőtlenül hatott az értéktőzsdére is. A budapesti értéktőzsdén az értékek 3-6 koronát estek. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 805.50 (- 6.50), Osztrák Hitel 613.50, Koronajáradék 84.20, Jelzálog Hitelbank 427, Leszámitoló Bank 511, Hazai Bank 291, Magyar Bank 560, Rimamurányi 703, Salgótarjáni 742 (- 6), Közuti Vasut 675 (- 6) és Villamos Vasut 367.

Rajner főherceg temetése.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, végleges megállapodás szerint az elhunyt Rajner főherceget holnap, pénteken délután fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra.

A miniszterelnök utja.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lukács László miniszterelnök feleségével ma reggel a Semmeringre utazott, ahonnan holnap ismét visszatér Bécsbe, hogy a magyar kormány képviselőtében résztvegyen Rajner főherceg temetésén.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11:77
Buza (októberre)	12:25
Rozs (áprilisra)	10:13
Rozs (októberre)	9:73
Zab (áprilisra)	10:72
Zab (októberre)	8:90
Tengeri (májusra)	7:72
Tengeri (júliusra)	7:93

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetlen jó férjem

ISTRÁT SIMON

elhalálása alkalmával meleg részvétükkel fájdalommat enyhíteni iparkodtak, fogadják ezen az uton is hálás köszönetemet.

Üzv. Istrát Simonné.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.		óra	perc
Nagybecskereki pályaudvarra.			
Temesvár—Versece—Zombolyáról délelőtt		9:28	
Pancsováról délután		7:04	
Budapest—Szegedről reggel		6:20	
Budapest—Szegedről délután		3:15	
Szegedről délelőtt		9:34	
Szegedről este		7:19	
Budapest—Nagykikindáról este		9:21	
Szécsányból este		6:30	
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.			
Zomb. — Versece — Alibunár — Temesvárról este	8:16		
Módosról reggel	6:30		
Pancsováról reggel	8:28		
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23		
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:10		
Zombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34		
Szécsányból este	6:29		
INDUL.			
Nagybecskereki pályaudvarról.			
Pancsovára délelőtt	8:16		
Pancsovára este	7:27		
Szeged — Budapestre reggel	7:20		
Szeged — Budapestre délelőtt	11:27		
Szeged — Budapestre este	7:27		
Szegedre délután	1:17		
Szeged — Nagyikinda — Budapestre reggel	6:21		
Karlovára délelőtt	10:00		
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.			
Zombolya — Temesvár — Versece délután	4:15		
Temesvár — Versece — Antalfalva — Pancsova — Alibunárra reggel	3:33		
Zombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	3:26		
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	1:55		
Zombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25		
Módosra reggel	6:35		
Zombolyára délelőtt	10:59		

Gazdaságok és hizlaldák részére

Csontképzőmész (Futterkalk)	kilója	—50 K
Tappor	l—	—
Fluid	literje	2—
Sósav	—	80
Meserülő kilója 20 fill., postacsomag		250
Reinisolaj literje 180 K, postakanna		750
Creolin " 60 fill., "		5—
Carbolineum " 24 " "		350
Naphtalin kilója 60 " "		350
Szerszamlaj lit. 50 " "		4—
Szerszamlaj kilója 60 f, " "		450
Kékviriol (Blaustein)	kilója	—76
Vaselin	kilója 60 fillér, l— és 2—	

Patkány- és egérmégek, az összes gépolajok s egyéb gazdaságoknál szükségelt droguák jutányosan. —

KOVÁCS SÁNDOR drogériája

Nagybecskereken.

Telefon 43.

1175—11.2

Telefon 43.

Új bor

Dr. Brájer Lajos szőlőjéből

literje 80 fillér

Kapható: Zápolya utca 1. szám alatt a házmesternél.

Zombolyai járás főszolgabírájától.
631—1913. szám. 1634—3.2

Pályázati hirdetmény.

Zombolya községben a rendőrbiztosi és II-ik irnoki állás lemondás folytán megüresedven, ezen állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

A rendőrbiztosi állással következő évi fizetés jár:

1. Törzsfizetés 1400 korona.
2. Lakbér 400 korona, ötször ismétlődő 100 korona ötödéves korpótlék.

Megjegyeztetik, hogy a szükséges fegyverzetet a község látja el a rendőrbiztost, azonban egyenruházatáról az illető maga tartozik gondoskodni. A rendőrbiztos a községi segéd- és kezelő-személyzet tagja és csak fegyelmi uton becsajtható el szolgálatából.

A II. községi irnoki állás évi javadalmazása:

1. Törzsfizetés 1000 korona.
2. Lakbér 200 korona, ötször ismétlődő 100 korona ötödéves korpótlék.

Felhívom mindazokat, kik a fent említett állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásuk és képzettségüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi február hó 18-án délután 5 óráig nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Zombolya, 1913. évi január hó 25-én.

Fóris, főszolgabíró.

Módos község előjáróságától.
252—1913. szám. 1641—3.1

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Módos község képviselőtestülete a Módoson épült új r. kath. templom tornyára egy toronyra beszerzését és elhelyezését elhatározván, ezen órának beszerzése és elhelyezése céljából verseny tárgyalás hirdettetik, mert is felhívhatnak vállalkozni óhajtók, hogy kellően felbélgyezett zárt írásbeli ajánlataikat az alanti feltételek figyelembe vételével Módos község előjáróságához címezve 1913. évi február hó 20. napjának d. u. 3 óráig nyújtsák be. A kiűzött határidő után érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Feltételek:

1. Ajánlattevő köteles az óra beszerzésére előirányzott 2600 koronának 10%-át, vagyis 260 koronát bánatpénz címén készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban ajánlatához csatolni.
2. Az ajánlatban az ár számokkal és betűkkel kitüntető és megjegyzendő, hogy ajánlattevő jelen feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmükben magára nézve kötelezőnek elismeri. Az óra felállítása 1913. évi augusztus végéig befejezendő.
3. Vállalkozó köteles a kérdéses órát Módosra szállítva a templom tornyára saját költségén elhelyezni.
4. A verseny tárgyaláson csak magyar honos iparos vehet részt és a felállítandó óra hazai gyártmány kell hogy legyen.
5. Vállalkozó köteles az óráért legalább 5 évi jótállást vállalni.
6. A megállapítandó ár 2/3 része az órának elhelyezése után és 1/3 része ezen időtől számítandó egy év múlva fog vállalkozónak kifizettni. Ugyancsak az utóbbi részlet kifizetése alkalmával fog vállalkozónak bánatpénze is visszaadtni.
7. Ajánlattevőre ajánlata azonnal, míg a községre csak képviselőtestületi jóváhagyás után kötelező.
8. Ha vállalkozó kötelezettségének eleget nem tenné, bánatpénzét elveszti és a kérdéses óra veszélyére és költségére más vállalkozótól fog beszereztetni.

Módoson, 1913. évi január hó 25-én.

Módos község előjárósága.

11837—1912. tkvi szám.

1642—1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bencze Miksa nagybecskereki kereskedő cég végrehajtatónak Viszits Szevén és neje szül. Vukov Danica végrehajtatást szenvedő ellen 2148 korona tökévetelés és jár. iránt folytatott ügyében, a csatlakozott végrehajtatónak ezennel kimondott Bolyác Milán 3000 korona tőke és jár-ból, Eckstein János 881 korona 44 fillér és jár-ból álló követelésének, végül Deutsch Márkus 1200 korona tőke és jár-ból álló követelésének kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő a nagybecskereki 515. számú tkvben A. I. 1. sor, 932. hrszám alatt felvett 160 négyszögöl beltelek és a rajta épült 559. ö. i. számú ház 2112 korona kikiáltási árban az 1913. évi február hó 20. (hus.) nappal délelőtt 10 órakor a kir. törvényszék árverési termében (földszint ajtószám 26) megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérlet senki sem tesz, az árverésre kitiűzött birtok a megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígérlet nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. t. c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. évi XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerinti bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírői letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérte figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérletet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlan az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígérlet a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában és kifüggesztési tábláján és Nagybecskerek városházánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1912. évi december hó 3. napján.

Dr. Pataky László s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontoi”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégebbi, legterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontóvármegyében.